

Spis treści

Wstęp	9
CZĘŚĆ I	
Od I wojny światowej do końca II wojny światowej	
1. Założenia i warunki	15
I wojna światowa i jej następstwa	15
Traktat wersalski i jego skutki	17
Etapy tworzenia dyktatur w Europie: dynamika rozwoju od dyktatur konstytucyjnych do dyktatur totalitarnych	19
2. Autorytaryzm – komunizm – faszyzm – narodowy socjalizm	
Przeobrażenia w poszczególnych państwach narodowych (I)	25
Rewolucje rosyjskie i ich następstwa: leninizm i stalinizm	25
Początki państwa ukraińskiego	60
Białoruś – kość niezgody pomiędzy Polską, Niemcami a ZSRR	65
Państwa bałtyckie: autorytarne i profaszystowskie reżimy między niemieckim a rosyjskim imperializmem wielkomocarstwowym	69
Włoski faszyzm i dyktatura Mussoliniego	83
Rewolucje na Węgrzech i totalizacja kraju pod znakiem terytorialnej polityki integracyjnej	99
Odrodzenie Polski, przewrót Piłsudskiego i utworzenie autorytarnej dyktatury w celu przeprowadzenia „sanacji moralnej” polskiego narodu ...	113
Upadek Republiki Weimarskiej i III Rzesza	127
Republika Niemieckiej Austrii, austriackie faszystowskie państwo stanowe i Anschluss do Rzeszy	160
Portugalia: salazaryzm i <i>Estado Novo</i>	169
Hiszpania: od monarchii do reżimu Franco	173
Grecka droga do dyktatury i anachroniczny reżim pułkowników	190
Powstanie Jugosławii, dyktatura królewska i państwo autorytarne	197

Dyktatura królewska, reżim militarny i „narodowa rewolucja Legionu”:	
Rumunia	208
Pucz militarny, dyktatura królewska i prawicowy rząd autorytarny:	
Bulgaria	218
Między orientalnymi potentatami, okcydentalną autokracją a faszyzmem:	
Albania	224
Vichy: Révolution nationale i État français	234
Reżim Quislinga i Nasjonal Samling	242

CZĘŚĆ II

Od zakończenia II wojny światowej do procesów transformacyjnych po załamaniu się bloku wschodniego

3. Przymusowy eksport socjalizmu do Europy Środkowo-Wschodniej i Południowej na czołgach Armii Czerwonej oraz początek zimnej wojny	251
4. Zmiana systemu: od reżimu narodowosocjalistycznego do rządów radzieckich	
Przeobrażenia w poszczególnych państwach narodowych (II)	263
Model radziecki – system społeczny i warunki życia w ZSRR w latach 1934–1953	263
Ukraińska Republika Radziecka (1922–1951)	270
Odrodzenie Polski i przyłączenie jej do radzieckiej strefy wpływów	275
Iluzja samodzielnej komunizacji: Czechosłowacja	281
Brutalna sowietyzacja i eksploatacja: Rumunia jako test	296
Prosowietyzm w stalinowskim kraju wzorcowym: Bulgaria	302
Stopniowe podporządkowywanie Moskwie: Węgry	310
Utworzenie przez Sowietów „pokojoych, demokratycznych Niemiec”:	
od RSO do NRD	316
Samosowietyzacja oraz samoświadomość poprzez samowyzwolenie:	
Jugosławia	331
Między jugosławizacją a sowietyzacją: Albania	338
5. „Realnie istniejący socjalizm” i zmiany społeczne.	
Od końca ery stalinowskiej do pierwszego dziesięciolecia XXI w.	
Przeobrażenia w poszczególnych państwach narodowych (III)	344
Od dyktatury jednostki poprzez oligarchię, głośność i pieriestrojkę do autorytarnego państwa Putina	344
Od destalinizacji do pomarańczowej rewolucji: Ukraina	376
Ostatnia dyktatura Europy: Białoruś	390
„Śpiewająca rewolucja” i szybkie dostosowanie się do wymogów UE w państwach bałtyckich	397
Zarzewie rewolucji w komunistycznym bloku wschodnim, Solidarność i odzyskanie niepodległości: Polska	408

Komunizm zreformowany oraz wczesna zmiana systemu: Węgry	428
Od neostalinizmu poprzez „praską wiosnę” i aksamitną rewolucję do oddzielnych dróg ku demokracji: Czechosłowacja	442
Socjalistyczne państwo modelowe i „podwójna demokratyzacja”: NRD ...	470
Od stalinizmu poprzez narodowy komunizm do niezakończonych rewolucji: Rumunia	489
Mit partyzantki, własna droga i katastrofa: Jugosławia	505
Najwierniejszy satelita Moskwy i jego późny powrót do Europy: Bułgaria	515
Konserwatywny stalinizm i problematyczna zmiana systemowa: Albania	527
6. Europa Środkowa, Europa Środkowo-Wschodnia i Europa Południowo-Wschodnia po 1989 r. – transformacja systemowa i rozliczenia z przeszłością	535
7. Religia polityczna – totalitaryzm – nowoczesna dyktatura	561
Bibliografia	588
Indeks nazwisk	621
Spis map	634
Spis tabel	635
Spis wykresów	636